

FUZEM

*M.CELAL
ÖZYILDIZ*

**2024
TARİH**

**YA
ÇIKARSA**

YA ÇIKARSA

- Ötükene eski Türkler **TOPRAK ANA** demişler.
- Bozkırın kuyumcuları ve Amazon kadın savaşçıları **İSKİTLER** dir
- İslamiyet Doğduğunda Orta Asyada var olan devlet I. Köktürk devletidir.
- **YELME:** Orta Asya Türklerinde savaş öncesi keşif yapan kol. Osmanlıda akıncı
- Asya Hunlarını **Tuku**, Göktürkleri kuran aile **AŞİNA**, Uygurları **Yağlakar** sülalesi kurdu.
- **TAYANÇ ve KENİŞÇİ** eski Türklerde Bilim adamıdır.
- **STUPA:** Uygurlara ait kubbeli tapınak
- **Bögü Kağan** Tengride Kut bulmuş ünvanını kullanmıştır.
- **Sulu Kağan** Emevilerle mücadele etmiş **Ebu Müzahim** zahmet veren ünvanını vermişlerdir.
- Veraset anlayışımız belirsizdir. Veliht atama yoktur. İlla taht kavgası çıkacak. Devletlerimiz kısa ömürlüdür. Kızların başa geçme hakkı yok. Ama başa hep güçlü olan geçmiştir.
- Kurultayda kağan yoksa **Aygucı** (başbakan) başkanlık eder. **Ayuki=Hükümet**
- Kurultay (yasama), Hükümet (yürütme) ayrıdır.
- Göktengri kağanı olağanüstü güçlerle donatmıştır. **Kut:** Siyasi güç
Ülög-ülüş: ekonomik güç
Küç: Askeri güç
- **Satir** İslam öncesi kullanılan diske benzer gümüş para
- Asya Hunlarının yaptığı, Göktürklerin sulama amaçlı kullandığı kanal **TÖTE** kanalıdır.
- Törenin değişmez hükümleri arasında bağımsızlık milliyetçilik yoktur.
- Türkler Turkuaz rengine özel önem vermişlerdir.
- Dede korkut hikayeleri Oğuz ve Kıpçak kuman mücadelesini anlatır
- **Cumhurbaşkanlığı Forsundaki 16 Yıldız** temsil eden **Türk Devletleri:**

Büyük Hun Devleti	Avarlar	Batı Hunlar
Avrupa Hun Devleti	Hazarlar	Göktürkler
Ak Hun Devleti	Uygurlar	Karahanlı
Büyük Selçuklu	Gazneliler	Babürler
Büyük Timur Devleti	Harzemşahlr	
Osmanlı Devleti	Altınorda	
- **Ortadaki büyük yıldız ise TÜRKİYE CUMHURİYETİ'dir**
- **KANSU-SARI UYGURLAR** günümüzde **Çin-SİNCAN** da yaşamaktadırlar.
- İslamiyeti Avrupaya ilk kez Türkler değil Endülüs emevileri ıspanyaya yaymıştır.
- **Tolunoğlu ve Akşitler** Mısırdaki abbasilere bağlı kurulan tevaifül Mülk beyliklerdir
- **Selahaddin Eyyubi** 1187 Hittin savaşıyla Kudüs'ü geri aldı ve III. Haçlı seferi gerçekleşti.
- **Timur sahipkırın ünvanıyla tanınır.**
- **Kuran-ı Kerimi** Türkçeye çeviren ve **Dede Korkut** Hikayelerini yazılı hale getiren **AKKOYUNLULAR** dir.

- **Batinilik faaliyetleri, Hasan Sabbah, Haşhaşiler ,Alamut Kalesi.**
- Anadolu'nun en eski Külliyesi Mengüceklilere ait **DİVRİĞİ KÜLLİYESİ**dir.
- Anadolu'da yapılan ilk kervansaray **ALAYHAN** dır.
- **NARH** Sistemi fiyatların kontrol altında tutulmasıdır.
- Anadolu Selçuklu'nun en eski Külliyesi **HUNAT HATUN KÜLLİYESİ**
- Cengizin torunu **HÜLAGÜ**, Bağdadı işgal etti ve abbasileri yıktı.
- **Vezir Nizamül Mülk:** Siyasetname eseri, Nizamiye medreselerini kurdu, İktisat sistemini uyguladı, Ömer Hayyama celali takvimini yaptırdı, Melikşahın Atabeyliğini yaptı.
- **Harezmi:** Cebirin kurucusu sıfırı buldu
- **Farabi:** İkinci öğretmen, Birleşmiş Milletler fikri
- Türk İslam devletlerinde hükümdarın özel giysisine **TIRAZ** denilir.
- Yunus Emre **RİSALETÜN nushiye** Türkçeyle yazılmıştır. 'Sevelim Sevillelim, dünya kimseye kalmaz' 'Yaradılanı severim yaradandan ötürü'
- Hangi Savaş Cihad Gaza değildir diye sorulabilir. 1402 Ankara, 1040 Dandanakan, 1230 Yassıçimen vs değildir.
- **Darüşşifa:** Hastahane
- **Bedesten:** İçinde eşya alınıp satılan kapalı çarşı
- **İMARETHANE: yoksulların doyurulduğu Asevi**
- **HAN:** Genellikle uzun yollar üzerinde kentlerde kasabalarda yolcuların hayvanlarıyla birlikte konaklamalarına yarayan yapı. Günümüz dinlenme tesisleri gibi. Bi sormadın şunu ösym
- **Tabhane:** Misafirhane
- Anadolu destanlar zincirinin ilki **Battal Gazi**, ikincisi **Danişmend Gazi destanıdır.**
- **Çaka beylik** TÜRK denizcisi, haçlı seferlerine katılmadan yıkıldı. eser kalmadı
- **Bacıyanı rum:** Osmanlı kuruluş devri kadın teşkilatlanması
- **İSTİMALET Politikası:** Osmanlının balkanlarda uyguladığı yönetime ısıdırma gönülleri fethetme politikası
- **Osmanlının balkanlarda kalıcı olmasında:** İstimalet, İskan siyaseti (evladı fatihan), Kolanizatör dervişler, Ahiyanı rum ve akıncı uç beyleri etkilidir.
- **Timar sistemi bozulunca kapıkulu yeniçeri sayısı azalmaz aksine devlet asker ihtiyacını bunlardan karşılar buda maliyeye ekstra maaş yükü bindirir.**
- Anadoludan kapıkulu ocaklarına istihdam vaadiyle asker toplanması yeniçeri ocağının Türklere açılması anlamına gelir.
- Timar bozulursa İltizam yaygınlaşır.
- **Akşemsettin:** Fatihin hocası

YA ÇIKARSA

- 'Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi, Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi' **Kanuni Sultan Süleyman Muhibbi mahlası**
- ABD kongere binasında Kanuni Sultan Süleyman'ın portresi vardır.
- **ZİMEM DEFTERİ**: Eskiden maddi durumları iyi olanlar borç defterlerini satın alıp silerlermiş. Kim kimin borcunu ödediğini bilmezmiş.
- **Kutsal Emanetler**: Topkapı sarayında Enderun da has odada bulunan hırkai saadet dairesinde muhafaza edilir.
- **Kanunnamei İhtisab-ı Bursa**: II. Bayezit devri ilk standart belirleme kanunu
- **Demir Şansölye**: Bismarc kan ve kılıç politikasıyla almanyanın temellerini attı
- **Mütekabiliyet**: Karşılıklılık ilkesi
- **İshak Paşa sarayı**: Ağrı Doğubeyazittadır
- **Garp Ocakları**: Tunus, Trablusgarp ve Cezayir.
- **Memleketeyn diye bilinen yerler Eflak ve boğdandır**
- **Edirne olayı**: II. Mustafanın tahttan indirilip III. Ahmedin başa geçirildiği kapıkulu isyanı
- **Utopia-Ütopya** eserini Thomas More yazdı,
- **Jean Jacques Rousseau**: Toplum sözleşmesi
- **Suhte İsyanları**: XVI. Yy. Medreseli isyanı
- **Halepli Mustafa Naima**: İlk vakanüvis. Sonuncusu Abdurrahman Şeref.
- **Yanyalı Esad efendi**: Lale devrinde 3. Öğretmen
- **VEHHABİLİK**: XVIII. Yy sonlarında Arabistan Necit bölgesinde Muhammed bin Abdülvehhabın başlattığı 'İslamın gereklerini yerine getirmeyenlerin katli ve mallarının yağmalanmasını vacip olduğunu savunan akım. Kavalalı Mehmed Ali Paşa bastırdı.
- **Düvel-i Muazzama**: İngiltere, Fransa, Rusya, Avusturya, Macaristan, Almanya ve İtalya.
- **Milleti Sadıka, Hristiyan Türkler**: ermenilerdir
- **Darülaceze**: Kimsesiz çocuklar, yaşlı ve bakıma muhtaç insanları barındırmak için II. Abdülhamidin açtığı kurum.
- **Himayei Etfal**: çocuk esirgeme kurumu
- Mehterhane yerine 1834'de Mızıka'yı Hümayun kuruldu ve başına guiseppe donizetti getirildi.
- Osmanlı'da telgraf ilk 1855'de İstanbul'u Avrupaya bağladı. Abdülmecid tanzimat dönemi.
- Osmanlının ilk resmi gazetesi **Takvimi Vekayi** II. Mahmud döneminde yayınlanmaya başlamıştır.
- **Tekaütlük**: Osmanlı emeklilik sistemidir.
- **Osmanlı'da darbeler**: Sultan Abdülazizin tahttan indirilmesi, 31 Mart Darbesi ve Babıali baskınıdır.
- **Rüsümü Sitte**: Pul, içki, tütün, ipek, balık ve tuz vergileridir.
- Yeniçerilerin mensup olduğu tarikat **BEKTAŞİLİK** tir.
- Osmanlının simgesi **İKİ OK BİR YAY** dır.
- Bizans valilerine **TEKFUR** denilir.
- Venedik elçilerine **BALYOS** denilir.

- Mısır valilerine ise **HİDİV** denilir.
- Osman gazine lakabı **FAHRÜDDİN** dir.
- **Palekenon(Maltepe)** Savaşı Bizans'ın Anadolu ile olan bağı kesildi.
- **Sazlıdere Savaşı** ile Bizans'ın balkanlar ile bağı kesildi.
- Osmanlı Kuruluş döneminde **Gelibolu Fatih Süleyman Paşadır**.
- Hac yollarının güvenliği ve hacca hediyeler gönderilmesi **Surre Alayları** Çelebi Mehmed devrinde başladı
- Osmanlıya Matbayı ilk kez II. Bayezid devrinde Yahudiler getirdi.
- **Bacıyan-ı rum** : Osmanlı Kuruluş Döneminde kadın teşkilatı.
- İlk Osmanlı Kadısı **Karamanlı Dursun Fakih**'tir.
- **Hacı İlbeyi** : Sırpsındığı Zaferinin baş mimarı.
- **TIMAR** : Asker ve memurlara geçim ve hizmet karşılığında belli bir bölgenin vergi kaynaklarının tahsis edilmesidir. 'Geçimlilik' anlamına gelen tımar 'dirlik' ile eş anlamlı olarak kullanılmaktadır.
- Donanmada görevli askerlere **LEVENT** denir.
- **Evlad-ı FATİHAN İnşallah çıkar**
- **GREJUVA** : Suda yanan Rum ateşi.
- Fetih Marşını Arif Nihat Asya yazmıştır.
- Eflak Beyi **Vladtepeş Kazıklı Voyvoda** olarak bilinir.
- **SEYFİYE SINIFI** : Vezirler – Kaptan-ı Derya – Vezir-i Azam (İdare – Askerlik)
- **İLMİYE SINIFI** : Şeyhülislam – Kazasker (Din – Yargı – Eğitim)
- **KALEMİYE SINIFI** : Nişancı – Defterdar—Reisül kütta (Bürokrasi – Maliye)
- **Hızır Reis** Barbaros Hayrettin Paşa unvanıyla 13 yıl Osmanlıya hizmet etti.
- Türkiye'de deneysel farmakolojinin öncüsü sayılan ve mücerrebname adlı kitabın yazarı **Sabuncuoğlu Şerafettin**'dir.
- **Takiyüddin Mehmet, III. Murat** döneminde 1578 İstanbul'da devlet desteğiyle Rasathane kurdu. İstanbul'un enlem ve boylamını hesapladı.
- **Uluğbey medresesi** Özbekistan'dadır.
- Hive hanlarından Ebülğazi Bahadır Han " **Şecere-i Türk** " ve " **Şecere-i Terakime** "adlı Türkçe eserleriyle TÜRK kültürünün gelişmesine katkı sağlamıştır.
- **Büyük Kaçgun** : Celali isyanlarıyla düzeni bozulan köylünün terk-i diyar eyleyip köyden göç etmesidir.
- Osmanlı'nın Avrupa'da fethettiği son kale olan **Kamanıçe Kalesi** Ukrayna sınırlarında.
- Osmanlı'nın ilk 6 minareli camisi Sultanahmet Camisidir. (Mavi Cami)
- "İngiltere'nin ezeli ve ebedi dostları ve düşmanları yoktur, değişmez menfaatleri vardır. Dostlarımız ve düşmanlarımız zaman içerisinde değişir, değişmeyen

2024 TARİH YA ÇIKARSA

menfaatlerimizdir.” sözünü İngiltere Başbakanı Lert PALMERSTEN söyledi.

- 1828’de İran ve Rusya arasında yapılan **Türkmençay Antlaşması** ile Azerbaycan pay edildi.
- Şark meselesinin ilk kez ortaya atıldığı gelişme 1815 Viyana Kongresi’dir.
- Boğazların uluslar arası sorun haline gelmesi aşamaları : Mısır İsyanı, Kütahya Antlaşması, Hünkar İskelesi Antlaşması, Balta Limanı Ticaret Sözleşmesi, Londra Konferansı, Londra Boğazlar Sözleşmesi.
- **Şeyh Şamil – Kafkasya Kartalı** – 1835-1860 yılları arasında Kafkasya’da Ruslar’a karşı bağımsızlık mücadeleleri vermiştir.
- 1856 Paris Antlaşması – Kırım Harbi – Osmanlı Devleti “ **Galipken mağlup olmak gibi**” bir muameleye tabi tutulmuştur. Ayrıca Osmanlı ilk kez Avrupa devleti sayıldı ve kendini koruyamayacağını kabul etti.
- 1869 yılında Akdeniz ile Kızıldeniz, İngilizler tarafından Süveyş Kanalı ile birleştirildi.
- II. Abdülhamit Hicaz demiryolunun yapımı için Alman imparatoru Wilhem ile sözleşme imzalamıştır.
- **3B Projesi** : BERLİN – BOĞAZ – BAĞDAT arası demiryolu döşeme projesi. (Almanya ve Osmanlı böylece İngiltere’nin sömürgeleriyle bağlantısını keseceklerdir.
- Ahmet Cevdet Paşa’nın kızı **Fatma Aliye**, Osmanlı toplumunda ilk kadın hakları savunucusudur.
- Osmanlı’da çok partili hayat II. Meşrutiyet Dönemi’nde 1909’da başladı.
- **TAHRİR DEFTERİ** Fethedilen yerdeki her şeyin sayılıp kayıt altına alındığı defterdir. Yazanlara **muharir** denir
- **KAPIYA ÇIKMA** Acemilerin yeniçeri ocağına geçmeleridir.(bedergah ta denir.)
- İstanbul’un en yüksek mülki amiri **TAHT KADISI**dır
- **Bedi Besmele Amin Alayı**: Osmanlıda çocukların ilk eğitime başlamalarına verilen isim
- **Veladeti Hümayun**: Padişah çocuklarının doğum töreni
- **GEDİK** dükkân açma iznidir.
- **KAPAN**: tek cinsten malın satıldığı yer
- **EHLİ HİBRE**: Osmanlı devletinde malların kalite kontrolünü yapan bilirkişi
- **EHLİ HİREF**: Osmanlıda sanat üsluplarının belirlenmesinde ve sanat akımlarının yönlendirilmesinde etkili olan sınıf.
- **HİRFET**: ayakkabıcılık, marangozluk gibi küçük el sanatlarına verilen isim
- **DARÜL ELHAN**: Nağmelerin Evi: 1917 de İstanbul’da açılan ilk resmi müzik okulu.
- HİMAYEYİ ETFAL: Çocuk Esirgeme Kurumu
- Barboros Hayrettin’e **KIZILSAKAL** denir.
- **BEDİ BESMELE (Amin Alayı)** Osmanlıda çocuklar 4 yaş,4ay,4 günlükken eğitime başlatılır.

- **MERKANTALİZM** altın değer kaybetmez. Devletin gücü sahip olduğu değerli madenlerle ölçülür anlayışı.
- **MAKYEVELİZM** amaca ulaşmak için her yol mubahtır.
- **Habsburg hanedanı**: kanuni döneminde Osmanlıya karşı Avrupalıların oluşturduğu hanedan
- Bağdat Fatih **4.MURAT** tır.
- Yavuz Sultan Selimin hastalığı **ŞİRPENCE** dir.
- Duraklama Döneminde Osmanlıya karşı oluşturulan **Kutsal İttifak(Beşi biyerde)** Venedik,Avusturya,Rusya,Lehistan,Malta dır.
- Osmanlıda roketle uçan **LAGARİ HASAN ÇELEBİ** dir.
- **Marco polo** yolculuk eserinde **Kubilay** hanlığını anlatır.
- **GREG PROJESİ**: Türkler avrupadan atılacak, istanbulda Rus prensinin yönetiminde greg devleti kurulacaktır.
- **DOKYA- DAKYA PROJESİ**: Dinyester ve Tuna nehri arasında Rusya ve Avusturya’ya bağlı bir devlet kurulacak.
- **KÜÇÜK KAYNARCA yorum sorusu gelebilir.**
- Halifelik siyasi olarak kullanıldığı yerler
- **Küçük kaynarca ile kırım ---Uşi antlaşması ile Libya**
- Kırımın ilhak aşamaları:
- **Küçük Kaynarca** bağımsız
- **Aynalıkavak Tenkihnamesi (ŞAHİN GİRAY)**
- **Yaş Antlaşması** Rusyaya bağlandı
- Mühendishane-i Bahri Hümayun günümüzde **İstanbul Teknik Üniversitesi** dir.
- **Mürur Tezkeresi (Dahili pasaport)** 2. Mahmut döneminde İstanbul’a girebilmek için gerekli onaydır.
- **Yanya Aslanı** mora valisi **Tepedelenli Ali** paşa.
- **Kaniye kahramanı Tiryaki Hasan Paşadır.**
- **KINALIZADE ALİ**: Ispartalıdır. **Ahlakı Alai** isimli eserinde **hakkanîyet çemberini** anlatır.
- Osmanlı Donanması tarihinde 4 kez yakılmıştır.
İnebahtı Lepanto baskını (haçlılar)
Çeşme baskını(Rus)
Navarin baskını(Rus- İngiltere- Fransa)
Sinop baskını (RuS)
Haliç te çürüdü.
- Viyana Kongresinden sonra **METERNİK KARARLARI** alındı. Avrupada RESTERASYON çalışmaları başladı
- **Sırpların bağımsızlık aşamaları**
*1812 Bükreş Antl: imtiyaz kazandılar
*1829 edirne Antl: Özerk oldular
*1878 Berlin Antl: Bağımsız oldular.
- Ermeni **4 T PLANI: Tanınma, Tanıtma, Toprak,Tazminat.**
- 2.Beyazıt Döneminde **KİLİ ve AKKİRMAN** Kaleleri alındı. Kırımla kara bağlantısı sağlandı.
- **1856 PARİS ANTLAŞMASI BİLİNECEK ☺** bu antlaşma Osmanlı Avrupa devleti sayıldı ve Osmanlı kendini

YA ÇIKARSA

koruyamayacağını kabullendi. Osmanlı yenik devlet muamelesi gördü.

- **Çiftbozan vergisi** gelirlerinin artması Osmanlının işlerinin yolunda gitmediğini gösterir. **Tımar** bozulmuştur.
- Osmanlının Hava kuvvetlerini 1911 de **MAHMUT ŞEVKET PAŞA** kurdu.
- **Dolmabahçe Sarayı:** Osmanlının ilk meclis parlamento binasıdır. Ayrıca M. Kemal burada vefat etmiştir.
- **İSTİMALET (ısındırma) POLİTİKASI:** Osmanlıda ısındırma, hoşgörü anlayışıdır.
- **AVARİZ** Olağanüstü dönemlerde alınan vergidir.
- Selim Sırrı Tarcan Osmanlı olimpiyat komite başkanı. Osmanlı ilk olimpiyatlara 1912 de **STOCHOLM** de katılmıştır. TÜRKİYE Cumhuriyeti ise 1924 Paris olimpiyatlarına katıldı.
- 2. Abdülhamit döneminde Japonyada batan gemi **ERTUĞRUL FIRKATEYNİ**
- 1953 te Demokrat Parti döneminde batan denizaltı ise **DUMLUPINAR** dır.

- **Racconigi antlaşması:** Rusya'nın balkanlarda Panslavizm politikasını desteklemesi karşılığında İtalya'nın Trablusgarp'ı işgaline göz yumması
- **Picardie Manevraları:** M. Kemal'in 1910 da Fransa'da katıldığı tatbikat
- I. Dünya savaşını başlatan olay **Saraybosna Cinayeti** avusturya macaristan veliahdı ferdinandın Sırp **Gavrilo princep** tarafından öldürülmesi.
- **Skyes Picots:** İngiltere ve Fransa'nın Ortadoğuyu paylaştığı gizli antlaşma
- **1917 Belfaour Deklerasyonu:** İngiliz ortadoğuda israil kurma sözü verdi.
- M. Kemal'in 'Gençlik yıllarının en heyecanlı günlerini yaşadım. Yaşımın küçük olmasına rağmen bu savaşa katılmayı çok istemiştım.' dediği savaş **1897 Dömeke Meydan** muharebesidir. Yunanla savaştık
- Çanakkaleden sonra Kafkas cephesine atanan M. Kemal Muş-Bitlisi geri aldığı için **Altın kılıç** verildi
- M. Kemal Trablusgarp savaşında gözünden yaranmıştır.
- Libya da italyana karşı yapılan sivil direnişin lideri çöl aslanı Libya mücahidi **Ömer Muhtar'dır**
- M. Kemal Balkan savaşında **Bolayır birliklerinde** görev yaptı böylece Çanakkaleyi yakından tanıdı.
- 18 Mart Kahramanı **Cevad Çobanlı** Paşadır.
- Nusret mayın gemisinin komutanı Tophaneli yüzbaşı hakkı dır.
- İzmir'in işgalinde ilk kurşunu **Hasan Tahsin (Osman Recep Nevres)** sıkmıştır.

üleyman Fethi bey: İzmir'in işgalinde zito Venizelos (yaşasın Venizelos) demediği için öldürülmüştür.

- Damat feridin kurduğu parti Hürriyet ve İtilaf fırkası
- I. TBMM açıldığının ertesi günü çıkarılan 1 nolu karar 24 nisan önergesidir.
- I. TBMM nin yaptığı ilk kanun Ağnam vergisini artırılmasıdır. 100. Yılı.
- I. TBMM savaş meclisidir, İnkılap yapmaya fırsat bulamamıştır. .Yaptığı tek inkılap saltanatın kaldırılmasıdır.
- TPCF nin kurucuları arasında ismet İnönü, Fethi Okyar ve Fevzi Çakmak yoktur.
- Şeyh said isyanı Takriri Sükun kanunuyla bastırıldı. 1925-29 arası yürürlükte kaldı.
- Türkiye ekonomi kongresi, İzmir İktisat kongresi Lozana ara verildiğinde toplandı. İşçi, Çiftçi, Tüccar ve sanayiciler katıldı. Misaki İktisadi kabul edildi. Başkanı kazım Karabekir.
- **Üç siyah:** demir kömür petrol
- **Üç beyaz:** un şeker pamuk
- Günümüzde 11. Beş yıllık kalkınma planı uygulanıyor. 2019-23
- Amasya genelgesi **Mukaddes İttifak** olarak bilinir.
- Sivas Kongresinde Parola **YA İSTİKLAL YA ÖLÜM!**
- **Rauf Orbay:** Hamidiye kahramanıdır. Balkan Savaşında
- Çanakkale Savaşında **Alçitepe** kahramanı Kazım Karabekir
- **Zabit ve kumandan ile hasbihal** II. Balkan savaşını anlatır.
- M. Kemal '**geldikleri gibi giderler**' sözünü 13 kasım 1918 de İstanbul'un fiilen işgalinde söylemiştir.
- M. Kemal '**cehaletle yapılan savaş en az düşmanla yapılan savaş kadar etkilidir**' sözünü Ankara'da I. Maarif kongresinde söylemiştir. Kütahya Eskişehir
- M. Kemal "Hattı müdafaa yoktur sathı müdafaa vardır " sözünü Sakarya savaşında söylemiştir.
- M. Kemal "Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz'dir. İleri!" sözünü Büyük Taarruzda söylemiştir.
- Bir sözde işgal görürseniz mondrosla, zafer görürseniz lozanla ilişkilendirin.
- Sevr anlaşmasını imzalayan **Saltanat Şurasında** Rıza Tevfik, Reşat Halis, Hadi Paşa lar vardır. Padişah Vahdeddin Efendi ve Sadrazam Damat Ferit de onaylamıştır.
- Kurtuluş savaşında Maraş ve Urfa kendini kurtardı. Adana ve Antep 1921 Ankara Antl ile kurtarılmıştır.
- Bilecik görüşmeleri ile İstanbul hükümeti TBMM yi tanıdı. 100. yılı
- Kurtuluş savaşında üç önemli tepe: **Metristepe:** I. İnönü **Duatepe:** Sakarya savaşı **Kocatepe:** Büyük Taarruz

2024 TARİH

YA ÇIKARSA

- **Refet Bele:** Mudanya Ateşkes Antlaşmasında Trakya'yı teslim almakla görevli **Trakya yüksek komiseridir.**
- Mustafa Kemal in ilk heykelini Sarayburnu'nda **Heinrich Krippel** yapmıştır.
- İngilizlerin Sultan Vahdettin'i götürdükleri geminin adı **MALAYA ZIRHLISIDIR.** (Maltaya götürülmüştür.)
- Son Osmanlı halifesi TBMM tarafından seçilen **ABDÜLMECİT EFENDİ** dir.
- **Anadolu Ajansı'nı** 6 Nisan 1920 de Yunus Nadi Abaloğlu ve Halide Edip Adivar açtı. 100. yılı
- TTK nın çıkardığı süreli yayının adı **BELLETEN** dir.
- Devlet **AHMET ADNAN SAYGUN- ULVİ CEMAL ERKİN** Paris'e müzik eğitimi için göndermiştir.
- **CEMAL REŞİT REY**(10.Yıl Marşının bestecisi.) Behçet Kemal Çağlar ve Faruk Nafiz Çamlıbel yazarlarıdır.
- **Türk Beşleri (Müzişyen)** : Cemil Reşit Rey,Ulvi Cemal Erkin,Hasan Ferit Alnar,Ahmet Adnan Saygun,Necip Fazıl Akse.
- **Cemal Hüsnü Taray:** Milletler cemiyetinde ilk temsilcimiz.
- **Fatin Rüştü Zorlu:** NATO ilk daimi temsilcimiz
- **SUNA KAN:** Gabriel Bouillo dan ders alıp Paris Konservatuarını 1.likle bitiren **KEMANCI**dır.
- MKemal Atatürk ün Tarih öğretmeni **Mehmet Tevfik Bilge** kendisine minnet borcum var demiştir.
- **Sanayi Nefise** mektebi 1928 de **Güzel Sanatlar Akademisine** döndürüldü. Günümüzde **Mimar Sinan ün.**
- **İYD-i MİLLİ:** II. Meşrutiyetin ilanıyla kutlanan Osmanlının ilk tek milli bayramı.
- **Akbaş Cephaneliği** baskınını yapan **KÖPRÜLÜ HAMDİ BEY**
- Akbaşdan gelen silahlar Alemdar isimli gemiyle İneboluya geldi. Burdan da kağnılarla istiklal yolunda taşındı. Kağni ile cephe taşıyan simgesel kadınıımız **ŞERİFE BACI**
- Sevr Antlaşmasında Rusya'ya toprak verilmemiştir.
- **Kazım Karabekir** 1946-1948'de TBMM Başkanlığı yaptı.
- 1924-1944 e kadar Genelkurmay Başkanı **FEVZİ ÇAKMAK.** İkinci dünya savaşı sırasında Almanlara karşı Trakya'da çakmak hattını oluşturdu.1947'de **Millet Partisi'nin** kurucuları arasındadır.
- **Razgard olayı:** bulgaristandaki Türk mezarlığının yağmalanması
- **Vagon li olayı:** milli türk talebe birliği vatandaş Türkçe konuş diline sahip çık kampanyası
- İlk Diyanet İşleri başkanı **RIFAT BÖREKÇİ** dir.

- Millet Mekteplerinden mezun olanlara okuma yazma alışkanlıklarını sürdürmeleri için **HALK MECMUASI** adıyla dergi çıkarılmıştır.
- Halkevlerinin yayın organı **Ülkü** dergisidir.
- Halkevlerinin tek yurtdışı temsilciliği londradadır.
- **Güneş Dil** teorisi Avusturyalı **Phill H. Kvergiç'in** 'Türk Dillerinin Psikolojisidir' eserinden esinlenmiştir.
- Atatürk ün cenaze namazını **ŞERAFETTİN YALTKAYA** kıldırılmıştır.
- Osmanlı Kuzey Afrika da ilk **CEZAYİRİ (1830),son LİBYAYI (1912)** de kaybetmiştir.
- İttihat Terakki dünya savaşından sonra kendini fesetti. **TECEDDÜT FIRKASI** adını aldı.
- **SAMİM KOCAGÖZ –KALPAKLILAR** eseriyle Kuvayı Milliye den kurtuluş savaşına kadar olan dönemi anlatır. Devamı ise **DOLUDİZGİN** dir
- **M. Kemal**in **Fethi Okyarla** **İstanbulda** çıkardığı gazete **MİNBER.**
- Erzurum Kongresi Doğu Anadolu'nun sesi olan gazete **ALBAYRAK** gazetesidir.
- Son Osmanlı Sadrazamı, Osmanlının son hükümeti **AHMET TEVFİK PAŞA** dır.
- 1897 Dömeke Kahramanı: **Gazi Ethem Paşa**
- 93 Harbi Plevne Kahramanı: **Gazi Osman Paşa**
- **Paris Mukerretatı:** Sakarya savaşından sonra itilafların barış önerisidir.
- Amasya Genelgesinde **İSMET İNÖNÜ –FEVZİ ÇAKMAK-FETHİ OKYAR** yoktur.
- Temsil Heyetinin batıya atadığı ilk komutan **ALİ FUAT:**

Doğuya TBMM ise **KAZIM KARABEKİR** i atamıştır.

- Gazi unvanı alanlar: **M. KEMAL, GAZİANTEP veTBMM** dir.
- Mehmet Akif Ersoy, İstiklal Marşından kazandığı para ödülünü **HİLALİ AHMERE** bağlı **DARÜL MESAİ** ye bağışladı. Kahraman ordumuza ithafen yazdı.
- İstiklal Marşını **Cumhuriyet Hatibi** Hamdullah Suphi Tanrıöver okudu.
- İstiklal Marşının ilk bestecisi **Ali Rıfat Çağataydır.** Günümüzdeki beste **Osman Zeki Üngör'e** aittir.
- Mustafa Kemal T.C. de hiç **BAŞBAKAN** lık yapmadı.
- İsmet İnönü de hiç **MECLİS BAŞKANLIĞI** yapmamıştır.
- Çok partili hayatın ilk başbakanı **RECEP PEKER** dir.
- Ata devri en uzun süre meclis başkanlığı yapan **KAZIM ÖZALP**
- Ata öldüğünde meclis başkanı **ABDÜLHALİK RENDA.** Başbakan ise **Celal Bayardır.**
- Mkemal ile ilk röportajı **Ruşen Eşref** yaptı.
- Türkiye Cumhuriyetine de ilk resmi ziyareti Afgan Kralı **Amanullah Han** 1928 de yapmıştır.

2024 TARİH

YA ÇIKARSA

- Yeni harflerle basılan ilk gazete **MARDİN** dir.
- İzmir İktisat Kongresinde **OKUMA BAYRAMI** kabul edildi. Latin harfleri reddedildi.
- Atatürk Döneminde açılan tek baraj **ÇUBUK BARAJI**
- Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının ilk şubesi **URFA**
- Lozana Boğazlar komisyonu başkanı **Vasıf Temel Paşa**
- Dr **REFİK SAYDAM** tifüs aşısını yaptı hıfıssıssa müdürlükleri kurdu. Cumhuriyetin ilk sağlık bakanıdır.
- Celal **BAYAR** İş bankasının genel müdürü **Galip hoca**
- Atatürk dönemi Dışişleri Bakanı **İSMET İNÖNÜ-ŞÜKRÜ KAYA- TEVFİK RÜŞTÜ ARASTIR.**
- Ankaranın başkent olarak şehir planını **Herman Jansenn** düzenlemiştir.
- Kut Bayramı** 1952 NATOya üye oluncaya kadar kutlandı.
- Sopalı seçimler** 1912
- Özgürlük anıtını** Fransa, ABD ye;
- eyfel kulesini** ABD, Fransa ya hediye etti.
- ABD nin kurulduğunda Rusya'dan satın aldığı toprak **ALASKA** dir.
- Mondros'ta arabuluculuk yapan İngiliz general **TOWSHEND** dir.
- Paris Barış Konferansında İzmir i İtalya'dan alıp Yunana veren **ÜÇLER KONSEYİNDE: İngiltere, Fransa, ABD** vardır.
- Amasya Genelgesini Mustafa Kemal in yaveri **CEVAT ABBAS** kaleme almıştır.
- Mustafa Kemal **ASIM US** takma ismiyle **KURUN** gazetesinde Hatayla alakalı yazılar yazdı.
- İstiklal Madalyası **İNEBOLU** ve **MARAŞA ANTEP'e** verilmiştir. **URFA** 2016 da aldı.
- Halkevlerini tek yurtdışı temsili **LONDRA** da dir.
- Lozan'da boğazlar Komisyonu Başkanı olan Türk üye **VASIF TEMEL PAŞA** dir.
- Brüksel Hattı:** Milletler Cemiyeti musulu Irak'a bıraktı buna kızan **TÜRKİYE** 1925 de SSCB ile dostluk antı imzaladı
- Dış Borçlar **Hoover Moratoryumu** ile çözüldü.
- ETABLY (Yerleşik) kanunu** mübadele ile igilidir
- FIR Hattı** havacılık terimi
- Bağdat Paktı, CENTO, NATO Avrupa konseyi ve Birleşmiş milletlere Atatürk devrinde üye olunmadı
- Hatay (Sancak)** için M. Kemal Benim şahsi meselemidir demiştir.
- Finlandiayı işgal ettiği için Milletler Cemiyetinden çıkarılan tek devlet SSCB dir.
- Kafkasya Müridizmi- Gazavatı:** Çarlık rusyasına karşı Şeyh Şamilin (Kafkas kartalı) öncülük ettiği direniş
- Mısır bağımsızlığında rol oynayan, Mısır milliyetçisi **Saad Zaglul** dur.
- Pablo Picasso** çok resim yaptığı için Guinness rekorlar kitabına girdi. Kübizm akımının kurucusu. 1937 Almanların İspanya GUERNICA kasabasını bombalayan resmi ünlüdür.
- John Ernst Steinbeck:** Gazap üzümleri 1930 işçi ve ekonomik krizini anlatır.
- Albert Einstein:** İzafiyet teorisi görelilik kuramı
- Hitlerin yazdığı kitap **KAVGAM** dir
- Kristal gece:** Almanyada Yahudi karşıtı eylemler
- Yatıştırma (Appeasement) Politikası:** İngiltere Başbakanı **CHAMBERLAIN** le özdeşleşen politikadır.
- MAGİNOT HATTI:** Fransızların Almanlara karşı oluşturduğu Savunma Hattı.
- ENOLA GAY** Japonyaya atom bombası atan uçaktır.
- NÜRNBERG Mahkeleri** 2.Dünya savaşından sonra Nazilerin yargılandığı mahkemedir.
- Koreye giden komutan **TAHSİN YAZICI.** Korede çıkan Türkçe gazete **KUTUP YILDIZI** dir.
- SSCB tarafından uzaya gönderilen ilk uydu **SPUTNİK** tir.
- Uzaya gönderilen ilk köpeğin adı **LAYKA** dir.
- Yumuşama dönemi (detant dön.) mimarları: **ABD** Başkanı **KENNEDY** ve **NIXON** ve SSCB Başkanı **KURUŞÇEV** ve **BREJNEV** dir.
- MEKİK (SHUTTLE) DİPLOMASİSİ:** ABD dış işleri bakanı Kissenger, Mısır ile İsrail arası arabuluculuk yaparak **CAMP DAVID ANTL** imzalattı.
- Hindistan ve Pakistan arasındaki sorun **KEŞMİR SORUNU** Taşkent deklarasyonu
- İnternetin ilk adı **ARPANET** tir.
- Ermeni terör örgütünün adı **ASALA** dir. Gazeteleri **ARARAT**
- Cumhuriyetin 50. Yılında açılan köprü **BOĞAZİÇİ KÖPRÜSÜ** dür.
- STANİSLAV PETROV** 3. Dünya Savaşını önlemiştir. **Dünya Vatandaşı** ünvanını almıştır. temmuz 2018 de öldü.
- SALT I** ve **SALT II:** Abd ve SSCB arası nükleere hayır
- EISENHOWER** TÜRKİYE yi ilk ziyaret eden ABD başkanı
- HOCALI KATLIAMI,** 26 Şubat 1992 de **DAĞLIK KARABAĞ** Bölgesinde Ermenilerin yaptığı katliamıdır.
- Tübitak ın yaptığı ilk Türk uzay mekiğinin adı **THOR** dur.
- Gap projesi kapsamındaki iller** Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Antep, Kilis, Mardin, Siirt, Urfa, Şırnak
- Not: Kilis Güneydoğu Anadolu'da yer almamasına rağmen projeye dahil edilmiştir.
- 1995 **Dayton** antlaşması ile Yugoslavya iç savaşı sona erdi. **Bosna hersek** meselesi.
- TÜRK Dil Kurumuna** göre **MANKURT:** Ulusal kimlikten uzaklaşan, içinde bulunduğu topluma yabancılaşan. İnsanların bilinçlerinin yok edilip köle haline getirilmesi
- Monreo** Doktrini ABD'nin uyguladığı 'yalnızlık politikası'

2024 TARİH

YA ÇIKARSA

- Japonya'da Meiji Restorasyonu olurken Osmanlı'da Tanzimat Dönemi ve sonrasında II. Abdülhamit devri yaşanmaktaydı.
 - T.C. Milletler Cemiyetine, Briant Kellog Paktına ve Litvinov Protokolüne üyedir fakat Locarno Paktına üye değildir.
 - **Charlie Chaplin ' Şarlot ' tiplemesiyle ün kazandı.** 1936'da " Modern Zamanlar " ile sanayi toplumunu, 1940'ta " Büyük Diktatör " ile faşizmi eleştiren filmler yaptı.
 - Hayat Sahası – Almanya.
 - Bizim Deniz – İtalya.
 - Büyük Doğu Asya Ortak Refah Alanı – Japonya.
 - Doğu Bloku : Cominform – Comecon – Varşova Paktı.
 - Batı Blokunda – Truman Doktrini, Marshall Planı – NATO.
 - Prag Baharı – Çekoslovakya'da yaşandı. Alexander Dubček insancıl komünizmi başlattı.
 - Siyonizm – Tüm Yahudilerin Filistin'de devlet kurmayı amaçlamıştır. Theodor Herzl – II. Abdülhamit.
 - Kırmızı Telefon Hattı – Beyaz Saray (ABD) ve Kremlin (SSCB) arası doğrudan hat.
 - Türkiye'de ilk televizyon yayını İstanbul Teknik Üniversitesindedir. 1952
 - Cengiz Aytmatov – Kırgız Yazar. Selvi boylum al yazmalı
 - **Sadık Ahmet:** Batı trakya Türklerinin lideri
 - **İsmail Metin TEMEL:** Zeytin dalı hareketiyle Afrin operasyonunu yöneten komutan
 - Anıtkabrin mimarları **EMİN ONAT ve ORHAN ARDA**
 - Kazakistanın başkenti Astanin adı Nursultan olarak değiştirildi.
 - **Nuri Demirağ:** İlk Türk sigara kağıdı, Ankaranın doğusuna demiryolu, merinos fabrikası, izmit selüloz fabrikası, ilk Türk uçağı, Karabük demir çelik fabrikası, sivas çimento fabrikası, Milli Kalkınma Partisini kurdu
 - **Vecihi Hürkuş:** Kayseri Tomtaş şef pilotu
 - Türkiye'de **Radyo** 1927 de başladı. İlk ABD
 - Fransanın 1945 de Cezayirde yaptığı katliam **SETİF** cemile buhayra sembol isim
 - Güney Afrikada sömürgecilğe karşı gelen isim **Nelson Mandela.. lakabı madiba.**
 - **1980 Moskova olimpiyatları** SSCB Afganistanı işgal ettiği için boykot edildi. Ve ABD SALT II imzalamadı
 - **Gümüş motor:** Necmettin Erbakan
 - Türkiyenin ilk otomobili **DEVİRİM** 1961 eskişehirde üretildi. Cumhurbaşkanı cemel Gürselin bindiğı aracı Rıfat Serdaroğlu kullandı
 - Orta Aasya Türk devletlerinde yüzölçümü en büyük olan devlet Kazakistan
 - **1993 Maastricht Sözleşmesiyle** Avrupa Ekonomi topluluğı **Avrupa Birliğine** dönüştü
- **Arap Baharı:** 2010 Tunus da başladı
- **Wikileaks:** Julian assange nin 2006 da radikal şeffaflık adıyla dünya çapındaki kötülükleri ve yozlaşmaları ifşa ettiği web sitesi
- **Oktay Sinanoğlu:** En genç profesör
- **Aziz Sancar:** Nobel ödüllü kimyacı
- **Fuad Sezgin:** İslam bilim tarihçisi
- **Gazi Yaşargil:** Yüzyılın beyin cerrahı
- **Johnson Mektubu:** ABD nin Kıbrıs hareketine engel olduğu mektup Türk Abd ilişkilerinde dönüm noktası
- **MAVİ VATAN:** 28 şubat 2019 başlayan cumhuriyet tarihinin en büyük deniz tatbikatı
- Günümüzde 11. Beş yıllık plan uygulanıyor. 2019-23
- **1921 Anayasasının temelini halkçılık beyannamesi oluşturur.**
- **Çanakkale olayı: Eylül 1922 de Türk ordusunun Doğu Trakya ve itilafların kontrolündeki İstanbul ve çevresini kurtarmak istemesi üzerine İngilizler ile yaşanan askeri ve siyasi krizdir.**
- Ebru sanatı, tezhip, Vitray ve sırça bilinecek
- İlk basın şehidimiz serbesti gazetesi yazarı hasan fehmidir.
- Hürriyet kahramanları Resneli Niyazi ve Enver paşadır. Meşrutiyeti yeniden ilan ettirdiler.
- 3.Ahmed (Lale Devri) , 3.Selim (Nizamı cedit), Abdülmecid (Tanzimat-İslahat) dönemlerinde halkın GENEL yönetime katılımı yoktur.
- HALK GENEL YÖNETİME KATILMASI 1876 DA I.MEŞRUTİYETİN İLANI KANUNİ ESASININ YÜRÜRLÜĞE GİRMESİ PARLAMENTONUN AÇILMASI II.ABDÜLHAMİD DÖNEMİNDEDİR
- Ancak müslüman tebaa tanzimat fermarıyla yerel yönetime katıldı. Gayrimüslümler ise yerel yönetime İslahat fermarıyla katıldı. Genel ve yereli karıştırmayın..... son üç yılınnsorusu
- **Şükrü Saraçoğlu ve Dr. refik Saydam** ikinci dünya savaşı zamanı başbakanlarımız.
- Soğuk savaşda ABD: Truman doktrini, Marshall planı, NATO (kuzey Atlantik paktı) SSCBye karşı yaptı
- Soğuk savaşda SSCB: Cominform, Comecon, Molotov planı ve Varşova paktını ABDye karşı yaptı
- Yumuşama dönemini de Soğuk savaş döneminin içine alın. Kıbrıs meselesini soğuk savaş içine alın.
- Medeni kanunla özel mülkiyete ilişkin sınırlamalar taşıyan miri toprak rejimi kaldırılmıştır.
- M. Kemal lozanda ' üç yüz dört yüz yıllık hesaplar halledilmiştir ' ile kapitülasyonların kaldırılmasını kastetmiştir.
- **Erkan-ı erbaa:** Osmanlı toplumunun 4 temel sosyal tabakalarıdır. Ulema (Din adamları), Ümera (askeri bürokratlar), esnaf ve tüccarlar, toprağı bağı çalışan halk (reaya)
- SSCB nin son başkanı Mihail Sergeyeviç Gorbaçov 30 ağustos 2022 de öldü. Tam güncellik soru

2024 TARİH

YA ÇIKARSA

- Mekik diplomasisi ile israil mısır arasını yapan (camp David antl) ABD dışışleri bakanı Henry Kissenger 29 kasım 2023 de öldü.
- Müstakil grup: 1939 CHP nin kendi içindeki muhalefet
- **Dörtlü Takrir:** 7 haziran 1945 de Celal Bayar, Adnan Menderes, Fuad Köprülü ve Refik Koraltan ın meclise verdiği önergedir. Türkiye de tek partili yönetimden çok partili yönetime geçilebilmesi, seçimlerin serbestçe yapılabilmesi, tek dereceli seçim olması, üniversitelerin özerkliği gibi konularda İsmet İnönü ile ters düşmeleridir.
- **Toprak Reformu:** ikinci dünya savaşından sonra köylüyü topraklandırma amacıyla yapılan kanun tasarısı sonucu CHP içinde bölünmeler oldu ve Celal Bayar önderliğinde 7 ocak 1946 da Demokrat parti kuruldu.
- **Hürriyet Misakı:** demokrat partinin genel kurulunda antidemokratik uygulamaların kaldırılması, seçim yasasının değişmesi ve cumhurbaşkanı olan kişinin ve parti başkanı olmasının kaldırılmasını istemeleridir
- **12 Temmuz 1947 Beyannamesi:** Cumhurbaşkanı İsmet İnönü nün iktidar ve muhalefet ilişkilerinde güven veren, muhalefetin kurumsallaşmasını sağlayan daha sağlam çok partili yaşamı açan belge.
- Adnan Menderes güvenli bir seçime olanak veren 1950 de değiştirilen seçim yasasını "**Demokrasinin Sakarya Zaferi**" diye nitelemiştir.
- 3. Dünya savaşını önleyen dünya vatandaşı stanislav petro. Nükleer kıyametten kılpayı

100. yıllar

Halifelik kaldırıldı. Son halife Abdülmecid efendi Tevhidi Tedrisat ile eğitimde birlik sağlandı Şeriye Evkaf vekaleti kapatıldı. (din-hukuk-eğitim) Şeyhülislamlik kaldırıldı Rıfat Börekçi ilk diyanet işleri başkanı olarak atandı Erkanı Harbiyei umum vekalet kapatıldı ve ordu gündelik siyasetten ayrıldı Osmanlı hanedanı yurtdışına gönderildi 1924 anayasası yapıldı Musul irak sınırı için İngilizlerle İstanbul haliç konferansı fethi okyarın başbakanlığı zamanında gerçekleşti. Nasturi isyanı çıktı Brüksel hattı İlk özel banka İşbankası açıldı. Celal bayar genel müdür Halk fırkası, Cumhuriyet halk fırkası adını aldı Terakkiperver cumhuriyet fırkası kuruldu

YAZAR MEHMET CELAL ÖZYILDIZ

FİLİGRANSIZ PAYLAŞMAYIN ABEM

TİZ ZAMANDA ATANIRSINIZ İNŞAALLAH..